Nr 2147

av herr Henmark
med anledning av propositionen 1975:101 om nytt valsystem vid landstingsval, m. m.

Enligt den genom rubricerad proposition föreslagna ändringen i landstingslagen 13 § skall indelning i valkretsar bestämmas av landstinget men för att vinna bindande kraft underställas länsstyrelsens prövning och fastställelse. Enligt lagens nuvarande lydelse skall länsstyrelsen avge förslag till landstinget, som fattar beslut, vilket skall för att vinna bindande kraft underställas regeringen för prövning och fastställelse. Strävan har varit att förenkla förfarandet. Enligt min mening är det onödigt att länsstyrelsen i det förelagda ändringsförslaget skall pröva och fastställa landstingets beslut om indelning i valkretsar. Landstingets beslut bör äga bindande kraft sedan besvärstiden gått ut.

I propositionen föreslås också i förslag till lag om ändring i kommunallagen i 9 § att kommun skall för val av kommunfullmäktige indelas i valkretsar om i kommun finns fler än 24 000 röstberättigade invånare eller för kommunen skall utses minst 51 fullmäktige. Då vid val till kommunfullmäktig principen med tilläggsmandat saknas, kan en indelning i valkretsar menligt inverka på proportionaliteten i valet i sin helhet. Bästa proportionaliteten vinnes om kommunen i sin helhet utgör *en* valkrets. Vid indelning i *två* kan den situationen uppstå att ett parti saknar ett fåtal röster i båda valkretsarna för erhållande av ytterligare ett mandat. I vissa fall är det emellertid, bl. a. med hänsyn till röstsedlarnas innehåll, nödvändigt med indelning i valkretsar. Detta bör bedömas från fall till fall. Uppdraget att bedöma behovet av valkretsindelning inom kommun samt i aktuella fall uppgörande av förslag till valkretsindelning bör åligga kommunfullmäktige. Av ovannämnda åtgärder föranledda ändringar i lagtexten bör utformas av handläggande utskott.

Med hänvisning till ovanstående hemställes

1. att riksdagen beslutar att indelning i valkretsar för val till landsting fastställes av landstinget och får bindande kraft när landstingets beslut vunnit laga kraft,
2. att riksdagen beslutar att för val av kommunfullmäktige kommunfullmäktige själv bedömer behov av indelning i valkretsar och avger därav föranledda förslag till länsstyrelsen.

Stockholm den 7 maj 1975

MARTIN HENMARK (fp)